

[Esther Malling Pedersen.]

ment i høj Grad taget med ind i Bedømmelsen af en Svangerskabsafbrydelses eventuelle Lovlighed, og saa langt fra at faa Klarhed paa dette Omraade vilde vi derfor tværtimod faa Linierne udvisket. I Ændringen til sit Forslag er den højttærede Justitsminister da ogsaa gaaet bort fra Udtrykket: „andre Forhold“, men har samtidig strøget Ordet „Sygdom“, saa at den Fare for Kvindens Liv og Helbred, der skulde lovliggøre en Svangerskabsafbrydelse, nu slet ikke specificeres, om jeg saa maa sige. Nu skal det blot konstateres, at der er alvorlig Fare, men der bestemmes intet om, hvorvidt denne Fare skal være begrundet i Sygdom eller i de tidligere omtalte „andre Forhold“. Selvfølgelig kan jo ingen være blind for, at andre Forhold end Sygdom kan gøre det svært for Kvinden at gennemføre sit Svangerskab. Det kan være svært for en underernæret og udslidt Kvinde at imødesee en Fødsel, men med den sociale Lovgivning, vi har herhjemme, og det aktive private Initiativ, vi har, maa der kunne raades Bod herpaa ad andre Veje end gennem en Svangerskabsafbrydelse.

Saa er der det rent psykiske Moment, der kunde frembyde en Fare, men denne Sag har, forekommer det mig, to Sider. Det er jo ikke letsindige eller samvittighedsløse Kvinder, som her kommer i Betragtning — de vil jo paa Forhaand være afskaaret derfra, men det er Kvinder, om hvem vi ikke har nogen som helst Grund til at tro, at deres Sjæleliv hverken er forsumpet eller afstumpet, og for saadanne Kvinder er Sagen ikke endt med det Indgreb, der afbryder deres Svangerskab. For dem vil i mange Tilfælde bagefter melde sig alvorlige sjælelige Lidelser i Forbindelse med den Kendsgerning, at de har taget et Menneskeliv. For man kan jo vende og dreje dette saa meget, man vil, man kan forklare og bortforklare det saa dybsindigt og spidsfindigt, man vil — tilbage bliver den Kendsgerning, at hver Svangerskabsafbrydelse koster et Menneskeliv. Man tager det straks i Starten — det skal indrømmes —, men man tager det, og Tanken om dette kan ogsaa meget vel komme til at rumme en alvorlig Fare for de Kvinder, som har været Genstand for en saadan Svangerskabsafbrydelse, en Fare, der meget vel kan tænkes at virke saaledes paa vedkommende Kvinde, at den kan give Anledning til voldsom Depression, Trusel om Selvmord eller andre fortvivlede Skridt.

Det bliver jo Lægerne, som skal afgøre Sagen, og som faar det Ansvar at afgøre,

hvorvidt en saadan Svangerskabsafbrydelse kan blive betragtet som lovlig under Hensyn til de foreliggende Forhold. Og jeg kan ikke se rettere, end at vi derigennem faktisk vil faa en ny Domsinstans. Den højttærede Justitsminister og med ham det samlede Ministerium har, hvilket fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget, anset det for en absurd Idé med yderst samfundsfarlige Konsekvenser i al Almindelighed at gøre det til en Samfundsopgave at overveje, om den enkelte skal have sit Foster fjernet eller ej. En Afgørelse maa jo imidlertid træffes, naar man ikke — hvad, som sagt, ingen ansvarlig i vort Land har villet — gaar ind paa helt at overlade Afgørelsen til Menneskene selv — jeg siger med Vilje ikke til Kvinderne selv, thi ogsaa Mændene spiller her i adskillige Tilfælde en positiv Rolle.

Den nødvendige Afgørelsesmyndighed henlægges da efter dette Forslag til Lægerne. Der ses bort fra den rent sociale Indikation, og Afgørelsen af, hvorvidt der er Fare af sygdomsmæssig eller anden Art for Kvindens Liv eller Helbred ved at gennemføre et Svangerskab, overlades til 2 autoriserede Læger, efter at der fra det offentlige Seksualklinik er givet Attest for, at Kvinden er gjort opmærksom paa de Farer, hun udsætter sig for ved en Afbrydelse, og de Hjælpemidler, der staar til hendes Raadighed, hvis hun gennemfører Svangerskabet. Men hvor ansvarsbevidste de paagældende Læger end er, kan deres Afgørelse aldrig komme til at bero paa andet end et Skøn. Her staar Lægen ikke altid over for Tilfælde, hvor han i Kraft af sin Videnskab og sin Erfaring ved, at der er direkte Fare for Kvinden, her staar han tværtimod ofte over for Tilfælde, hvor han maa skønne over, om andre Forhold kan medføre en indirekte Fare, og dette Skøn maa blive forskelligt, alt efter som Lægens hele Indstilling er. Men dette vil jo igen sige, at nogle Steder i Landet vil det blive lettere og andre Steder vanskeligere at faa en Svangerskabsafbrydelse anerkendt som lovlig, og dette vil, forekommer det mig, yderligere forplumre Retsopfattelsen og forvirre Befolkningen, hvilket ikke giver den Klarhed, som vi først og fremmest trænger til.

At Lægerne er yderst betænkelige ved det Ansvar, der her lægges paa dem, derom vidner bl. a. den Skrivelse, som Den almindelige danske Lægeforening har sendt Udvalget i det andet høje Ting, og hvori det udtrykkelig præciseres, at Lægen, naar det gælder Forhold, der in-